

Drugostopenjski enopredmetni študijski program

ARHEOLOGIJA

Oddelek za
arheologijo

Univerza v Ljubljani
Filozofska fakulteta

Podatki o programu

naziv: Drugostopenjski enopredmetni študijski program **Arheologija**

trajanje: 2 leti

točke: 120 kreditnih točk po ECTS

Kontakti za nadaljnje informacije

Oddelčno tajništvo

Katja Švarc
katja.svarc@ff.uni-lj.si
Soba 104, Zavetiška 5

Telefon

+386 1 241 15 58

Uradne ure

od ponedeljka do petka
od 11.00 do 13.00

Skrbnica študijskega programa

Tina Milavec
tina.milavec@ff.uni-lj.si

Spletna stran oddelka

<https://arheologija.ff.uni-lj.si/>

Za dodatne informacije o študiju se lahko obrnete tudi neposredno na študente in študentke Filozofske fakultete, in sicer na e-poštni naslov tutorstvo@ff.uni-lj.si.

Opis programa

Drugostopenjski magistrski študijski program študentom oz. študentkam nudi poglobljeno poznavanje in razumevanje posameznih arheoloških obdobij, poddisciplin, metodologije in teorije. S kritično analizo primarnih podatkov in interpretacij v strokovni in znanstveni literaturi ter s praktičnim delom na področju pridobivanja virov v terenskih in laboratorijskih raziskavah, poterenske obdelave rezultatov in študija artefaktov študentje in študentke razvijajo veščine, potrebne za samostojno strokovno in raziskovalno delo.

Program je zasnovan kot nadaljevanje in nadgradnja prvostopenjskega študijskega programa Arheologija na Filozofski fakulteti Univerze v Ljubljani. Skupaj ponujata zaokroženo in celovito izobraževanje strokovnjakov arheologov in arheologinj, usposobljenih za samostojno delo v znanstveno-raziskovalnih institucijah, muzejih, ustanovah s področja varovanja in upravljanja nepremične kulturne dediščine in podjetjih za arheološke storitve, ki delujejo na trgu.

Posebne pomena je usposabljanje za samostojno vodenje primarnih, terenskih in drugih raziskav, ki poteka v obliki terenskega in projektne pouka v sklopu različnih učnih enot ter je integrirano v dejanske raziskave arheoloških najdišč, podatkov in gradiva. Študentke in študenti utrdijo in nadgradijo obvladovanje postopkov in tehnologij terenskega raziskovalnega dela (prostorsko in grafično dokumentiranje, poznavanje terenskih podatkovnih baz in digitalnih tehnologij), načel in postopkov primarne terenske konservacije najdb, postopkov muzejske ob-

delave (akcesija, inventarizacija) predmetov v okviru matičnih kustodiatov in podpornih muzejskih služb (centri za obdelavo in konserviranje-restavriranje), upravne postopke in načela varstva arheološke kulturne dediščine, izdajanje kulturnovarstvenih mnenj in soglasij, sodelovanje z Ministrstvom za kulturo v postopkih prostorskega načrtovanja).

Oddelk za arheologijo Filozofske fakultete je odlično vpet v mednarodni prostor, naši učitelji in raziskovalci sodelujejo v zelo raznolikih mednarodnih projektih in drugih oblikah sodelovanja, tuji kolegi pa gostujejo pri nas. Posledično omogočamo veliko možnosti za mednarodne izmenjave po celi Evropi ter sodelovanja pri raziskovalnih projektih tudi študentkam in študentom.

Predmetnik

	predavanja	vaje	seminar	drugo	skupaj	kreditne točke
1. letnik						
1. semester						
Arheološka obdobja (1–7)	90	90			180	19
1. Arheologija paleolitika in mezolitika – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
2. Arheologija neolitika in eneolitika – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
3. Arheologija kovinskih obdobj – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
4. Rimska arheologija – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
5. Klasična arheologija – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
6. Arheologija zgodnjega srednjega veka – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
7. Arheologija mlajših obdobj – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
8. Arheološka metodologija 4	30	80			110	10
2. semester						
9. Teoretska arheologija	30				30	4
10. Terensko delo 1	5	30		120	155	7
11. Epigrafika – izbrana poglavja	30	30				
12. Daljinsko zaznavanje in geografski informacijski sistemi v arheologiji	30	30				
13. Geoarheologija in arheološka geofizika	30	30				
14. Analize materialov	30	30				
15. Bioarheologija	30	30				
16. Zunanji izbirni predmet	60				60	5

2. letnik

3. semester

Arheološka obdobja (17–23)	90	90			180	17
17. Arheologija paleolitika in mezolitika – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
18. Arheologija neolitika in eneolitika – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
19. Arheologija kovinskih obdobj – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
20. Rimska arheologija – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
21. Klasična arheologija – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
22. Arheologija zgodnjega srednjega veka – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
23. Arheologija mlajših obdobj – izbrana poglavja	30	30			60	5 ali 7
24. Terensko delo 2		20	10		30	3
25. Zunanji izbirni predmeti	60				60	5
26. Magistrsko delo 1 (dispozicija)		20	10		30	5
4. semester						
27. Upravljanje z arheološko dediščino	20	40			60	5
28. Magistrsko delo 2 (naloga in zagovor)			20	20	20	25

Vsebinska predstavitev izbranih predmetov

Arheološka metodologija 4

Predmet je sestavljen iz treh delov: analiza stoječih stavbnih struktur, natančnejše spoznavanje izdelovanja in oblikovanja keramičnih izdelkov ter priprava za kataloško objavo in statistične analize podatkov v arheologiji.

Teoretska arheologija

Pregled glavnih teorij znanosti, pregled razvoja hermenevtične in fenomenološke tradicije interpretacije in izbrana poglavja iz glavnih arheoloških epistemoloških in interpretativnih pristopov.

Terensko delo 1

Organizirana oblika terenskega raziskovalnega dela na terenu: tehnike in postopki arheološkega izkopavanja, problemi podepozitnih dogajanj in meddisciplinarna obravnava arheološke stratigrafije (nalaganja plasti in drugih prvin oblikovanja arheološkega zapisa).

Terensko delo 2

Glavni namen predmeta je študente in študentke usposobiti za izdelavo dejanskega strokovnega poročila o opravljenih terenskih raziskavah po merilih in standardih, ki jih predpisuje veljavni Pravilnik o arheoloških raziskavah Ministrstva za kulturo Republike Slovenije. Seminarske vaje vključujejo tudi usposabljanje za publiciranje strokovnih poročil.

Upravljanje z arheološko dediščino

Arheološka dediščina in turizem; upravljanje in gospodarjenje z arheološkimi območji; interpretacija arheološke dediščine; poglobljeno spoznavanje muzeoloških načel ter konceptov muzejske govornice in komunikacije; zbiranje, varovanje, hranjenje in prezentacija arheološke dediščine.

Sklop predmetov o glavnih arheoloških obdobjih

Podrobneje predstavljena izbrana poglavja iz arheologije od kamene dobe do sedanjosti.

Dopolnilni izbirni predmeti

Izbrana poglavja iz epigrafike, daljinsko zaznavanje in geografski informacijski sistemi v arheologiji, geoarheologija in arheološka geofizika, analize materialov (dendrokronologija, mineralogija in arheometalurgija) in bioarheologija (človeška osteologija ter analize človeških, živalskih in rastlinskih ostankov).

Pogoji za dokončanje programa

Za dokončanje programa mora študent oz. študentka opraviti vse študijske obveznosti v skupnem obsegu 120 KT. V zadnjem letniku študija izdelava pisno dispozicijo magistrskega dela in magistrsko delo, ki ga mora uspešno zagovarjati na javnem ustnem zagovoru.

Strokovni profil in veščine

Diplomantka ali diplomant pridobi veščine uporabe sodobnih informacijsko-komunikacijskih tehnologij ter sposobnost načrtovanja in vodenja arheoloških terenskih in poterskih raziskav (obdelava gradiva, priprava objav ...). Pomembna je tudi sposobnost kritične refleksije, oblikovanje interdisciplinarnih projektov ter poglobljeno poznavanje izbranih tem znotraj arheologije. Obenem pa razumevanje najnovejših arheoloških teorij in metod terenskega in znanstvenega dela ter pisanje strokovnih tekstov.

Diplomantka ali diplomant razume legislativne podlage in organizacijo delovanja slovenskih muzejev in Zavoda za varstvo kulturne dediščine ter delovnih postopkov in nalog (zakonodaja, pravilniki), ki jih opravljajo. Razume pomen integralnega, družbeno odgovornega in trajnostno vzdržnega upravljanja z arheološko dediščino in kulturno dediščino nasploh ter vlogo in pomen arheološke dediščine v prostorskem načrtovanju.

Sposobnost kritičnega sledenja in interpretiranja najnovejšega razvoja v arheološki teoriji in praksi pripomore k razumevanju vpetosti arheologije kot vede v družbene kontekste (potencial za izkoriščanje izsledkov vede).

Zaposlitvene možnosti

Cilj študijskega programa je, da študentke in študente usposobi za samostojno strokovno delo v muzejih (poklic kustos-arheolog) in enotah Zavoda za varstvo kulturne dediščine (poklic konservator-arheolog), pa tudi v drugih javnih ustanovah in gospodarskih družbah, ki opravljajo različne arheološke dejavnosti in storitve na področju kulture, varovanja dediščine, izobraževanja, turizma in urejanja prostora. To so na primer zasebna podjetja in organizacije ter delo v preventivni arheologiji (terensko delo, delo na dokumentaciji, druga strokovna dela).

Kot zaposlitvene možnosti se ponujajo tudi druge dejavnosti v povezavi s kulturno dediščino (izobraževanje, turizem, druge storitvene dejavnosti). Deloma so karijerne možnosti seveda odvisne tudi od drugih znanj in sposobnosti, pridobljenih med študijem, npr. digitalna, organizacijska in druga specifična znanja.

Študijski program obenem usposablja študente in študentke za delo raziskovalca ali visokošolskega učitelja oz. učiteljice v znanstveno-raziskovalnih institucijah (za dosego tega cilja je potrebna tudi dokončana tretja stopnja – doktorat).

Zakaj študirati arheologijo

»Študij arheologije ponuja drugačen pogled v preteklost, kot smo ga vajeni. Prek spoznavanja materialnih ostankov preteklih aktivnosti in metod, s katerimi jih lahko preučujemo, dobimo izredno poglobljeno predstavo o tem, kako in v kakšnem okolju so ljudje nekoč živeli, kako so izdelovali svoja bivališča in različne predmete, kako so verovali in pokopavali umrle. V arheologiji se poslužujemo tako družboslovnih kot tudi naravoslovnih tehnik raziskovanja, kar pomeni, da lahko vsak najde nekaj, kar ga zanima.«

– Kaja Pavletič, magistrica arheologije in mlada raziskovalka na Oddelku za arheologijo FF UL

»Drugostopenjski program študija arheologije v prvi vrsti omogoča nadaljnjo rast študenta kot bodočega arheologa. Z izbiro predmetov se osredotočamo na arheološko obdobje, ki nas zanima, in bolj detajlno obravnavamo različne aspekte tako najdišča samega kot tudi konteksta, v katerega to najdišče sodi. Prav tako se učimo kritičnega razmišljanja, razumevanja in obravnavanja dosedanjega stanja raziskav in literature in se zavedamo, da naše mnenje ravno tako šteje (če je, seveda, dobro utemeljeno). Na koncu študija pridobimo veliko znanja in izkušenj, kako obravnavati arheološko dediščino, zakaj je to tudi pomembno predstaviti širši javnosti ter zakaj je pomembno, da se borimo za njo.«

*– Karla Varga, študentka 2. letnika
2. stopnje arheologije*

Zakaj študirati arheologijo

»Študij arheologije ti lahko odpre svet humanistike in naravoslovja, vse skupaj pa pospremi z odlično družbo in odličnim programom.«

– Brina Zagorc, magistrica arheologije

